

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תש"ע, 2010
מספר השאלון: 137,001203

תנ"ך

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.
פרק ראשון – קטע שלא נלמד	–	(4x3)	–	12	נקודות
פרק שני – נושא הגג: "מלכים ונביאים"	–	(16x2)	–	32	נקודות
פרק שלישי – נושא החובה: "עלילות הראשית"	–	(14x1)	–	14	נקודות
פרק רביעי – נושאי הבחירה	–	(14x3)	–	42	נקודות
סה"כ	–		–	100	נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד. (2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

הערה: בקטעים המצולמים מן התנ"ך בא השם המפורש בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה). רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון - קטע שלא נלמד (12 נקודות)

קרא שופטים, ז', 8-1.

וַיִּשְׁכַּם יִרְבֵּעֵל הוּא גִדְעוֹן
 וְכָל-הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיַּחֲנוּ עַל-עֵינַי חָרָד וּמַחֲנֶה מִדֵּינַי הִיָּה-לוֹ
 מִצְפּוֹן מִגְּבַעַת הַמּוֹרֶה בְּעַמְקִי: וַיֹּאמֶר ה'
 אֶל-גִּדְעוֹן רַב הָעָם אֲשֶׁר אִתְּךָ מִתַּתִּי אֶת-מִדְּיָן בְּיַדְּסָ פָּדָה
 יִתְּפָאֵר עָלַי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יְדֵי הוֹשִׁיעָה לִּי: וְעַתָּה קְרָא
 נָא בְּאָזְנֵי הָעָם לֵאמֹר מִי־יִרְא וְחָרָד יֵשֵׁב וַיַּעֲפֹר מִהָר
 הַגִּלְעָד וַיֵּשֶׁב מִן-הָעָם עֶשְׂדִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף וְעֶשְׂרֵת אֲלָפִים
 נִשְׁאָרוּ: וַיֹּאמֶר ה' אֶל-גִּדְעוֹן עוֹד הָעָם רַב
 הוֹרֵד אוֹתָם אֶל-הַמַּיִם וְאַצְרִפְנוּ לָךְ שֵׁם וְהָיָה אֲשֶׁר אָמַר אֵלֶיךָ
 זֶה יֵלֶךְ אִתְּךָ הוּא יֵלֶךְ אִתְּךָ וְכָל אֲשֶׁר-אָמַר אֵלֶיךָ זֶה לֹא-
 יֵלֶךְ עִמָּךְ הוּא לֹא יֵלֶךְ: וַיּוֹרֵד אֶת-הָעָם אֶל-הַמַּיִם וַיֹּאמֶר ה'
 אֶל-גִּדְעוֹן כָּל אֲשֶׁר-יֵלֵךְ בְּלִשְׁוֹנוֹ מִן-הַמַּיִם כֹּאֲשֶׁר יֵלֵךְ הַכֶּלֶב
 תִּצִּיג אוֹתוֹ לְבָד וְכָל אֲשֶׁר-יִכְרַע עַל-בְּרַכְיֹו לְשִׁתוֹת: וַיְהִי
 מִסְפָּר הַמַּלְקָקִים בְּיַדְּסָ אֶל-פִּיהֶם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ וְכָל יִתְד
 הָעָם כָּרְעוּ עַל-בְּרַכְיֹהֶם לְשִׁתוֹת מַיִם: וַיֹּאמֶר
 ה' אֶל-גִּדְעוֹן בְּשֹׁלֵשׁ מֵאוֹת הָאִישׁ הַמַּלְקָקִים אוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם
 וְנִתַּתִּי אֶת-מִדְּיָן בְּיַדְּךָ וְכָל-הָעָם יֵלְכוּ אִישׁ לְמִקְמוֹ: וַיִּקְחוּ
 אֶת-עֲדָה הָעָם בְּיַדְּסָ וְאֵת שׁוֹפְרֹתֵיהֶם וְאֵת כָּל-אִישׁ יִשְׂרָאֵל
 שָׁלַח אִישׁ לְאֹהֲלָיו וּבְשֹׁלֵשׁ-מֵאוֹת הָאִישׁ הַחֲזִיק וּמַחֲנֶה מִדֵּינַי
 הָיָה לוֹ מִתַּחַת בְּעַמְקִי:

ענה על שלוש שאלות: על שאלה 1 (חובה), ועל שתיים מהשאלות 2-4 (לכל שאלה – 4 נקודות).
ענה על שאלה 1 (חובה).

1. בקטע שלפניך מתואר תהליך הדרגתי של הפחתה במספר הלוחמים של גדעון.
תאר את שלבי התהליך ואת מספר הלוחמים בכל שלב. בסס את דבריך על הכתוב.

ענה על שתיים מהשאלות 2-4.

2. על פי הכתוב, מהי הסיבה שמציג ה' להפחתה במספר הלוחמים? בסס את תשובתך על
ראיה מן הכתוב, והסבר את הראיה.

3. קרא את פסוק 3 בקטע שלפניך, וגם דברים, כ', 8 (אחד מחוקי המלחמה).
בשני הפסוקים נזכרת קבוצת אנשים שאינה חייבת להשתתף בקרב.
הכתוב בדברים מנמק מדוע. הסבר את הנימוק.

4. בקטע שלפניך אין הסבר מדוע לא נבחרו הכורעים על ברכיהם להילחם לצד גדעון.
רש"י מפרש את פסוק 5 כך:
" ויכל אשר יכרע על ברכיו לשתותי – תציג אותו לבד חוץ מסיעתך, כי הם לא ילכו עמך,
שכך הם למודים לכרוע לפני עבודת גילולים [=אלילים]".
במה מסייעים דברי רש"י להבין את אי-הבחירה של הכורעים?

פרק שני – נושא הגג: "מלכים ונביאים" (32 נקודות)

ענה על שתי שאלות: על אחת מהשאלות 5-6, ועל אחת מהשאלות 7-8.

בכל אחת מהשאלות שבחרת ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

(לכל סעיף – 8 נקודות; סה"כ – 16 נקודות לשאלה)

ענה על אחת מהשאלות 5-6.

5. קרא מלכים א, ג, 1-14.

וַיִּתְחַתֵּן שְׁלֹמֹה אֶת־פְּרֻעָה א
מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּקַּח אֶת־בֵּת־פְּרֻעָה וַיְבִיֵאֶהָ אֶל־עִיר דָּוִד עַד
כָּלֵתוֹ לְבָנוֹת אֶת־בֵּיתוֹ וְאֶת־בֵּית ה' וְאֶת־חֹמֶת יְרוּשָׁלַם
ב סָבִיב: רַק הָעַם מִזְבָּחִים בַּבָּמֹת כִּי לֹא־נִבְנְהוּ בֵּית לַשֵּׁם ה'
ג עַד הַיָּמִים הָהֵם: וַיֹּאֲהֵב שְׁלֹמֹה אֶת־ה'
ד לָלֶכֶת בַּחֲקוֹת דָּוִד אָבִיו רַק בַּבָּמֹת הוּא מִזְבֵּחַ וּמִקְטִיר:
וּלְךָ הַמֶּלֶךְ גִּבְעָנָה לִזְבַּח שֵׁם כִּי־הִיא הַבַּמָּה הַגְּדוֹלָה אֲלֶיךָ
ה עֲלוֹת יַעֲלֶה שְׁלֹמֹה עַל הַמִּזְבֵּחַ הַהוּא: בְּגִבְעוֹן
ו נִרְאָה ה' אֶל־שְׁלֹמֹה בַחלוֹם הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים שֶׁאֵל
ז מָה אֶתְנֶלְךָ: וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה אֶתָּה עֹשִׂית עִם־עַבְדְּךָ דָּוִד אָבִי
ח חֶסֶד גָּדוֹל כַּאֲשֶׁר הֵלַךְ לִפְנֵיךָ בְּאֵמֶת וּבְעִדְקָה וּבִישֻׁרֵת לִבָּב
ט עִמָּךְ וַתִּשְׁמְדֵנוּ אֶת־הַחֶסֶד הַגָּדוֹל הַזֶּה וַתִּתֵּן־לוֹ בֶן יִשָּׁב
י עַל־כִּסְאוֹ כִּי־זֶה הוּא: וְעַתָּה ה' אֱלֹהֵי אֶתָּה הַמַּלְכָּת אֶת־
יב עַבְדְּךָ תַּחַת דָּוִד אָבִי וְאֲנֹכִי נָעַר קָטָן לֹא אֲדַע צֵאת וּבֹא:
יג וְעַבְדְּךָ בַתּוֹךְ עִמָּךְ אֲשֶׁר בַּחֲרַת עִם־דָּב אֲשֶׁר לֹא־יִמְנָה וְלֹא
יד יִסְפֵּד מִדָּב: וְנָתַת לְעַבְדְּךָ לֵב שֹׁמֵעַ לִשְׁפַט אֶת־עַמְּךָ לְהִבִּין
טו בֵּין־טוֹב לָרַע כִּי מִי יוֹכֵל לִשְׁפַט אֶת־עַמְּךָ הַפְּבַד הַזֶּה: וַיִּיטֵב
טז הַדָּבָר בְּעֵינֵי אֲדָנָי כִּי שָׁאֵל שְׁלֹמֹה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה: וַיֹּאמֶר
יז אֱלֹהִים אֵלָיו יַעַן אֲשֶׁר שָׁאֵלְתָּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא־שָׁאֵלְתָּ
יח לְךָ יָמִים רַבִּים וְלֹא־שָׁאֵלְתָּ לְךָ עֶשֶׂר וְלֹא שָׁאֵלְתָּ נַפְשׁ אִיבִיךָ
יט וְשָׁאֵלְתָּ לְךָ הִבִּין לִשְׁמֹעַ מִשְׁפָּט: הִנֵּה עֹשִׂיתִי כַדְּבָרֶיךָ הַנֶּהוּ
כ וְנָתַתִּי לְךָ לֵב חָכָם וְנָבוֹן אֲשֶׁר כָּמוֹךָ לֹא־הָיָה לִפְנֵיךָ וְאַחֲרֶיךָ
כא לֹא־יִקְוֶם כָּמוֹךָ: וְגַם אֲשֶׁר לֹא־שָׁאֵלְתָּ נָתַתִּי לְךָ גַּם־עֶשֶׂר גַּם־
כב כְּבוֹד אֲשֶׁר לֹא־הָיָה כָמוֹךָ אִישׁ בַּמְּלָכִים כָּל־יָמֶיךָ: וְאִם
כג תֵּלֵךְ בְּדַרְכֵי לִשְׁמֹר חֻקֵי וּמִצְוֹתַי כַּאֲשֶׁר הֵלַךְ דָּוִד אָבִיךָ
כד וְהִאֲרַכְתִּי אֶת־יָמֶיךָ:

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

א. קרא את פסוק 1 בקטע שלפניך.

(1) בפסוק זה נאמר כי שלמה התחתן עם בת פרעה. באיזה סוג נישואים מדובר,

ומה היה שלמה יכול להשיג בעזרת נישואים מסוג זה? (3 נקודות)

(2) מלכי מצרים לא נהגו לחתן את בנותיהם עם אנשים שלא היו מבני עמם.

מה אפשר ללמוד מכך שפרעה בחר להשיא את בתו לשלמה? (5 נקודות)

ב. קרא פסוקים 2-4 בקטע שלפניך.

בפסוקים אלה נשמעת ביקורת כלפי שלמה, המלווה בנימה סלחנית כלפיו.

(1) מהי הביקורת? הסבר, ובסס את דבריך על הכתוב. (3 נקודות)

(2) ציין במה באה לידי ביטוי הנימה הסלחנית כלפי שלמה. הבא מהכתוב

שתי דוגמאות, והסבר אותן. (5 נקודות)

ג. קרא פסוקים 5-14 בקטע שלפניך.

(1) בדברי שלמה ובתשובת ה' על דברי שלמה נזכרים מאפיינים של תפקיד המלך.

מהו התפקיד העיקרי של המלך בישראל על פי קטע זה? בסס את דבריך על

ראיה אחת מן הכתוב. (5 נקודות)

(2) ה' מברך את שלמה, אך גם מציב לו תנאי.

מהו התנאי, ומהו הגמול על מילוי תנאי זה? (3 נקודות)

א ויהי בשנת התשיעית למלכו בחדש
 העשירי בעשור לחדש בא נבכדנאצר מלך-בבל הוא וכל-
 ב חילו על-ירושלם ויחן עליה ויבנו עליה דיק סביב: ותבא
 ג העיר במצור עד עשתי עשרה שנה למלך צדקיהו: בתשעה
 ד לחדש ויחזק הרעב בעיר ולא-היה לחם לעם הארץ: ותבקע
 ה העיר וכל-אנשי המלחמה הלילה דרך שער ובין החמתים
 ו אשר על-גן המלך ובשרים על-העיר סביב וילך דרך
 ה הערבה: וירדפו חיל-בשרים אתר המלך וישגו אתו בערבות
 ו ירחו וכל-חילו נפצו מעליו: ויתפשו את-המלך ויעלו אתו
 ז אל-מלך בבל דבלתה וידברו אתו משפט: ואת-בני צדקיהו
 ח שחטו לעיניו ואת-עיני צדקיהו עוד ויאסרוהו בנחשתים
 ט ויבאהו בבל: ובחדש החמישי בשבעה לחדש
 י היא שנת תשע-עשרה שנה למלך נבכדנאצר מלך-בבל
 יא בא נבוזראדן רב-טבחים עבד מלך-בבל ירושלם: וישרף
 יב את-בית ה' ואת-בית המלך ואת כל-בתי ירושלם ואת-
 יג כל-בית גדול שרף באש: ואת-חומת ירושלם סביב נתצו
 יד כל-חיל בשרים אשר רב-טבחים: ואת יתר העם הנשארים
 יה בעיר ואת-הנפלים אשר נפלו על-המלך בבל ואת יתר
 יז ההמון הגלה נבוזראדן רב-טבחים: ומדלת הארץ השאיר
 יח רב-טבחים לכרמים ולגבים:

וליוגבים

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

א. בקטע שלפניך מתוארים לפרטי פרטים השלבים השונים של כיבוש ירושלים ונפילתה.

(1) ציין ותאר שלושה שלבים בכיבוש העיר ונפילתה. בסס את דבריך על הכתוב.

(5 נקודות)

(2) מה יכולה להיות הסיבה לתיאור המפורט שמביא הסופר המקראי?

(3 נקודות)

ב. בחרס לכיש 4 כותב מפקד אחד המבצרים ביהודה:

"... וידע כי אל משאת לכש נחנו שמרם ככל האתת אשר נתן אדני, כי לא נראה את עזקה."

(1) מה אפשר ללמוד מחרס זה על מצבן של ערי יהודה הנזכרות בו? (4 נקודות)

(2) איך קשור חרס זה לתיאור בקטע שלפניך ממלכים ב? (4 נקודות)

ג. קרא פסוקים 4-7 בקטע שלפניך, וגם דברי הימים ב, ל"ו, 11-13.

בין שני הכתובים יש קשר של סיבה ותוצאה. הסבר את הקשר.

/המשך בעמוד 8/

ענה על אחת מהשאלות 7-8.

7. קרא ירמיה, א', 10-1.

א דברי ירמיהו בן-חלקיהו מן-הכהנים אשר בענתות בארץ
 ב בנימן: אשר היה דבר-ה' אליו בימי יאשיהו בן-אמון
 ג מלך יהודה בשלש-עשרה שנה למלכו: ויהי בימי יהויקים
 ד בן-יאשיהו מלך יהודה עד-תם עשתי-עשרה שנה
 ה לצדקיהו בן-יאשיהו מלך יהודה עד-גלות ירושלם בתוך
 ו החמישי: ויהי דבר-ה' אלי לאמר: בטום
 ז אצורך בפטן ידעתוך ובטום תצא מרחם הקדשתוך נביא
 ח לגוים נתתוך: ואמר אהה אדני ה' הנה לאידעתך דבר
 ט כי-נער אנכי: ויאמר ה' אלי אל-תאמר נער אנכי כי על-
 י כל-אשר אשלחך תלך ואת כל-אשר אצורך תדבר: אל-
 י תירא מפניהם כי-אתך אני להצילך נאס-ה' וישלח ה'
 י את-ידו ויגע על-פי ויאמר ה' אלי הנה נתתי דברי בפין:
 יא ראה הפקדתוך והיום הזה על-הגוים ועל-הממלכות לנתוש
 יב ולנתוץ ולהאבד ולהרוס לבנות ולנטוע:

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

א. קרא פסוקים 2-3 בקטע שלפניך.

בימי יאשיהו בן אמון וצדקיהו בן יאשיהו אירעו שני אירועים היסטוריים חשובים בעבור העם.

ציין מה הם שני האירועים, וכתוב באיזה תאריך תל כל אחד מהם.

ב. קרא פסוקים 4-10 בקטע שלפניך.

ירמיהו אינו יכול להתחמק מייעודו כנביא.

הבא מן הקטע שתי ראיות לביסוס קביעה זו, והסבר כל אחת מהן.

ג. (1) ה' מינה את ירמיהו "נביא לגוים" (פסוק 5).

הסבר את המשמעות של ייעוד זה. (4 נקודות)

(2) קרא את דברי צ' אדר (הערבים החינוכיים של התנ"ך):

"לירמיה נמסרה תמצית נבואתו כבר בשעת ההקדשה."

קרא את פסוק 10 בקטע שלפניך, והסבר מהי "תמצית נבואתו" של ירמיהו.

בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)

8. קרא ירמיה, כ', 7-13.

פתיתני ה' ואפת חזקתני ותוכל
 הייתי לשחוק כל-היום פלה לעג לי: כי-מדי אדבר אעק
 חמס ושבד אקרא כי-היה דבר-ה' לי לחרפה ולקלס כל-
 היום: ואמרתי לא-אזכרנו ולא-אדבר עוד בשמו והיה בלבי
 פאש בערת עצר בעצמתי ונלאיתי כלכל ולא אוכל: כי
 שמעתי דבת רבים מגור מסביב הגידו ונגידנו כל אנוש
 שלמי שמרי עלעו אולי יפתה ונוכלה לו ונקחה נקמתנו
 ממנו: ו ה' אותי כגבור עדין על-כן רדפי יבשלו
 ולא יכלו בשו מאד כי-לא השכילו כלמת עולם לא
 תשכה: ו ה' צבאות בתי צדיק ראה כליות ולב אראה
 נקמתך מהם כי אליך גליתי את-דיבי: שירו
 ל ה' הללו את-ה' כי הציל את-נפש אביון מיד
 מרעים:

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

- א. (1) הסבר על פי הקטע כיצד, לדברי ירמיהו, מתייחסים אליו האנשים הסובבים אותו.
 בסס את דבריך על דוגמה מן הכתוב. (4 נקודות)
- (2) ירמיהו מבקש מה' לגמול לסובבים אותו "מידה כנגד מידה".
 הבא מן הכתוב שתי דוגמאות לבקשה של ירמיהו, והסבר במה בא לידי ביטוי
 בכל דוגמה העיקרון של "מידה כנגד מידה". (4 נקודות)
- ב. מדברי ירמיהו עולה שהוא רואה בה' את המקור למצוקתו.
 הסבר את הטענה, ובסס אותה על שתי ראיות מן הכתוב.
- ג. יש הטוענים שפסוק 13 אינו חלק מקורי מהקטע שלפניך.
 הסבר טענה זו, ובסס אותה על שתי ראיות מן הכתוב.

פרק שלישי – נושא החובה: "עלילות הראשית" (14 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 9-10.

9. קרא בראשית, ב', 18-24; ג', 16-19.

בראשית, ב', 18-24

וַיֹּאמֶר ה' יח
 אֱלֹהִים לְאֵתוֹב הַיּוֹת הָאָדָם לְבָדוֹ אֲעִשֶׂה לּוֹ עֹזר כְּנֶגְדּוֹ: וַיֵּצֵר יט
 ה' אֱלֹהִים מִן־הָאָדָמָה כְּלִי־חַיִּית הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם
 וַיָּבֵא אֶל־הָאָדָם לְרֵאוֹת מִה־יִקְרָא לּוֹ וְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָא־
 לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ: וַיִּקְרָא הָאָדָם שְׁמוֹת לְכָל־
 הַבְּהֵמָה וְלְעוֹף הַשָּׁמַיִם וְלִכָּל חַיֵּי הַשָּׂדֶה וְלָאָדָם לֹא־מָצָא
 כֹּא עֹזר כְּנֶגְדּוֹ: וַיִּפֹּל ה' אֱלֹהִים וַתְּרַדְמָה עַל־הָאָדָם וַיִּישָׁן
 כֵּב וַיִּקַּח אֶחָת מִצַּלְעָתָיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחְתָּנָה: וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים
 אֶת־הַצֵּלַע אֲשֶׁר־לָקַח מִן־הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיְבִיאָהּ אֶל־הָאָדָם:
 כֵּג וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הִפְעַם עִצְם מֵעַצְמִי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי לְזֹאת
 כֵּד יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לָקַחָהּ זֹאת: עַל־כֵּן יַעֲזֹב־אִישׁ אֶת־
 אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד:

בראשית, ג', 16-19

אֶל־הָאִשָּׁה אָמַר הַדְּבָר אַרְבָּה יח
 עֲצָבוֹנְךָ וְהָרַנְךָ בְּעֵצָב תִּלְדִּי בָנִים וְאֶל־אִישְׁךָ תִּשְׁוֹקֶתְךָ וְהוּא יט
 יִמְשָׁלְכֶךָ: וְלָאָדָם אָמַר כִּי שִׁמְעֶתְ לְקוֹל אִשְׁתְּךָ
 וְתֹאכַל מִן־הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ אַרְוֶרָה
 יח הָאָדָמָה בְּעִבּוּרָךָ בְּעֵצָבוֹן תֹּאכְלֶנָּה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ: וְקוֹץ
 ט וְדַרְדַּר תַּצְמִיחַ לְךָ וְאָכַלְתָּ אֶת־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה: בְּזַעַת אִפְיֶךָ
 תֹּאכַל לֶחֶם עַד שׁוֹבֶכְךָ אֶל־הָאָדָמָה כִּי מִמֶּנָּה לָקַחְתָּ כִּי־
 עָפָר אַתָּה וְאֶל־עָפָר תָּשׁוּב:

- א. (1) קרא **בראשית**, ב' 22-24. על פי קטע זה, מהו היחס של האדם כלפי האישה, ועל מה מבוסס יחס זה? הבא מן הכתוב ראיה לדבריך, והסבר אותה. (4 נקודות)
- (2) קרא **בראשית**, ג', 16. על פי פסוק זה, מהו טיב הקשר בין האישה לבין האיש, ועל מה מבוסס קשר זה? בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)
- ב. קרא **בראשית**, ג', 19 בקטע, ואת הפירוש שלפניך מאת ספורנו:
" ואל עפר תשובי. כמו שהעידותי בך (=הזהרתי אותך) כשציוויתני ואמרתי יביום אכלך ממנו מות תמותי (בראשית, ב', 17) – שתהיה מוכן אל המוות בסוף."
בפירושו ספורנו פותר קושי העולה מסיפור גן עדן (בפרקים, ב'-ג' **בבראשית**).
מהו הקושי, ומהו הפתרון של ספורנו לקושי זה? (6 נקודות)

בראשית, ח', 15-22

וידבר ט
 אלהים אל־נח לאמר: צא מן־התבה אתה ואשתך ובניך טו
 ונשי־בניך אתך: כל־החיה אשר־אתך מכל־בשר בעוף י
 ובבהמה ובכל־הרמש הרמש על־הארץ הוצא אתך ושרצו יח
 בארץ ופרו ורבו על־הארץ: ויצא־נח ובניו ואשתו ונשי־ יט
 בניו אתו: כל־החיה כל־הרמש וכל־העוף כל־רמש על־ כ
 הארץ למשפחתיהם יצאו מן־התבה: ויבן נח מזבֶּח לַיהוָה כג
 ויקח מכל־והבהמה הטהרה ומכל־העוף הטהור ויעל עלת כד
 במזבֶּח: וירח־הַיהוָה את־ריח־הנִיחֹחַ ויאמר הַיהוָה אל־לבו לא כה
 אסוף־לקלל עוד את־האדמה בעבור האדם כי יצד לב האדם כו
 רע מנעריו ולא־אסף עוד להקות את־כל־חי כאשר עשיתי: כז
 עד כל־ימי הארץ זרע וקציר וקר וחם וקיץ וחוץ ויום ולילה כח
 לא ישבתו:

בראשית, ט', 8-17

ויאמר אלהים אל־נח ואל־בניו אתו ח
 לאמר: ואני הנני מקים את־בריתי אתכם ואת־זרעכם ט
 אחריכם: ואת כל־נפש החיה אשר אתכם בעוף בבהמה י
 ובכל־חית הארץ אתכם מכל־יצאי התבה לכל חית הארץ: יא
 והקמתי את־בריתי אתכם ולא־יפרת כל־בשר עוד ממי יב
 המבול ולא־יהיה עוד מבול לשחת הארץ: ויאמר אלהים יג
 זאת אות־הברית אשר־אני נותן ביני וביניכם ובין כל־נפש יד
 חיה אשר אתכם לדדת עולם: את־קשתי נתתי בענן והיתה טו
 לאות ברית ביני ובין הארץ: והיה בענני ענן על־הארץ טז
 ונראתה הקשת בענן: וזכרתיו את־בריתי אשר ביני וביניכם טז
 ובין כל־נפש חיה בכל־בשר ולא־יהיה עוד המים למבול טז
 לשחת כל־בשר: והיתה הקשת בענן וראיתיה לזכר ברית טז
 עולם בין אלהים ובין כל־נפש חיה בכל־בשר אשר על־ טז
 הארץ: ויאמר אלהים אל־נח זאת אות־הברית אשר הקמתי טז
 ביני ובין כל־בשר אשר על־הארץ:

א. קרא **בראשית**, ח', 21-22; ט', 8-11.

בשני הכתובים הי מבטיח הבטחה.

(1) מהי ההבטחה בכל כתוב? בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)

(2) בקטע מפרק ח' מפורטת גם הסיבה להבטחה. הסבר את הסיבה.

(3 נקודות)

ב. קרא **בראשית**, ט', 8-17.

(1) הבא נימוק אחד המסביר מדוע נבחרה דווקא הקשת כאות הברית.

(3 נקודות)

(2) קרא גם **שמות**, ל"א, 12-17.

גם בכתוב זה נזכר אות הברית. מי הם הצדדים בברית בכל אחד משני

הכתובים: **בראשית ושמות**, וכיצד קשור כל אחד מן האותות לעניין הזיכרון?

בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)

פרק רביעי – נושאי הבחירה (42 נקודות)

בפרק זה חמישה נושאים, ובכל נושא שתי שאלות (שאלות 11-20).
עליך לבחור בשלושת הנושאים שלמדת, ולענות על שאלה אחת מכל נושא שבחרת.
(סה"כ – שלוש שאלות; לכל שאלה – 14 נקודות)

נושא בחירה: "חורבן, גלות וגאולה"

ענה על אחת מהשאלות 11-12.

11. קרא ירמיה, מ"ב, 7-16; יחזקאל, ל"ז, 4-14.

ירמיה, מ"ב, 7-16

וְיְהִי מִקֵּץ עֶשְׂרֵת יָמִים וַיְהִי דְבַר-
 ה' אֶל-יִרְמְיָהוּ: וַיִּקְרָא אֶל-יֹחָנָן בֶּן-קֶרֶחַ וְאֶל כָּל-שְׂרֵי
 הַחִילִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וְלִכְל־הָעַם לְמִקְטָן וְעַד-גָּדוֹל: וַיֹּאמֶר
 אֲלֵיהֶם כֹּה-אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר שְׁלַחְתֶּם אֹתִי
 אֵלַי לְהַפִּיל תַּחְנַתְכֶם לִפְנָי: אִם-שׁוֹב תֵּשְׁבוּ בָאָרֶץ הַזֹּאת
 וּבִנִּיתִי אֶתְכֶם וְלֹא אֶהְרַס וְנִטְעַתִּי אֶתְכֶם וְלֹא אֶתּוֹשׁ בִּי
 נַחְמַתִּי אֶל-הָרְעָה אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי לָכֶם: אֶל-תִּירְאוּ מִפְּנֵי
 מֶלֶךְ בָּבֶל אֲשֶׁר-אַתֶּם יֹדְאִים מִפְּנֵי אֶל-תִּירְאוּ מִמֶּנּוּ נְאֻם-
 ה' כִּי-אַתֶּם אֲנִי לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם וְלְהַצִּיל אֶתְכֶם מִיָּד:
 וְאַתֶּן לָכֶם רַחֲמִים וְרַחֵם אֶתְכֶם וְהָשִׁיב אֶתְכֶם אֶל-אֲדַמְתְּכֶם:
 וְאִם-אָמַרְתֶּם אֵתֶם לֹא נִשְׁבַּב בָּאָרֶץ הַזֹּאת לְבִלְתִּי שְׁמַע בְּקוֹל
 ה' אֱלֹהֵיכֶם: לֹא-אֶמְדַּר לֹא כִּי אֶרֶץ מִצְרַיִם נִבְּוֵא אֲשֶׁר לֹא-
 נִרְאָה מִלְחָמָה וְקוֹל שׁוֹפָר לֹא נִשְׁמַע וְלֶלֶחֶם לֹא-נִרְעַב וְשֵׁם
 נִשְׁבַּב: וְעַתָּה לָכֵן שְׁמַעוּ דְבַר-ה' שְׂאֵרֵי יְהוּדָה כֹּה-אָמַר
 ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אִם-אַתֶּם שׁוֹם תִּשְׁמוּן פְּנִיכֶם
 לִבְא מִצְרַיִם וּבִאתֶם לְגוֹר שֵׁם: וְהִיתָה הַחֶרֶב אֲשֶׁר אֶתֶם
 יֹדְאִים מִמֶּנָּה שֵׁם תִּשְׁיַג אֶתְכֶם בָּאָרֶץ מִצְרַיִם וְהִרְעַב אֲשֶׁר-
 אֶתֶם וְדָאִגִּים מִמֶּנּוּ שֵׁם יִדְבַק אַחֲרֵיכֶם מִצְרַיִם וְשֵׁם תִּמְתּוּ:

(שים לב: קטע נוסף וסעיפי השאלה בעמוד הבא.)

יחזקאל, ל"ז, 14-4

וַיֹּאמֶר אֵלַי הַנְּבִיא עַל-הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וַאֲמַרְתָּ אֲלֵיהֶם
הָעֲצָמוֹת הַיְבֵשׁוֹת שִׁמְעוּ דְבַר-יְהוָה: כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה
לְעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי מֵבִיא בָכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם: וְנָתַתִּי
עֲלֵיכֶם גִּידִים וְהֵעֵלְתִי עֲלֵיכֶם בָּשָׂר וְקִרַמְתִּי עֲלֵיכֶם עוֹר וְנָתַתִּי
בָכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם וַיִּדְעַתֶם כִּי-אֲנִי יְהוָה: וְנִבְּאתִי כַאֲשֶׁר צִוִּיתִי
וַיְהִי-קוֹל כַּהֲנַבְּאִי וְהִנֵּה-דָעַשׂ וְתִקְרְבוּ עֲצָמוֹת עִצָּם אֶל-
עֲצָמוֹ: וּרְאִיתִי וְהִנֵּה-עֲלֵיהֶם גִּידִים וּבָשָׂר עֲלֵהּ וַיִּקְרַם עֲלֵיהֶם
עוֹר מִלְּמַעַלָּה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם: וַיֹּאמֶר אֵלַי הַנְּבִיא אֶל-הַרוּחַ
הַנְּבִיא בֶן-אָדָם וַאֲמַרְתָּ אֶל-הַרוּחַ כֹּה-אָמַר יְהוָה אֲדֹנָי יְהוִה:
מֵאֲרָבַע רוּחוֹת בָּאִי הַרוּחַ וּפְתַח בַּהֲרוּגִים הָאֵלֶּה וַיִּחְיוּ:
וְהַנְּבִאתִי כַאֲשֶׁר צִוִּנִי וַתְּבוֹא בָהֶם הַרוּחַ וַיִּחְיוּ וַיַּעֲמְדוּ עַל-
רַגְלֵיהֶם חֵיל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן-אָדָם הָעֲצָמוֹת
הָאֵלֶּה כָּל-בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה הִנֵּה אֹמְרִים יִבְשׂוּ עֲצָמוֹתֵינוּ
וְאִבְרָה תִקְוֹתֵנוּ נִגְזְרָנוּ לָנוּ: לָכֵן הַנְּבִיא וַאֲמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה-
אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה אֲנִי פֹתַח אֶת-קְבֻרוֹתֵיכֶם וְהֵעֵלְתִי
אֶתְכֶם מִקְבֻרוֹתֵיכֶם עִמִּי וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל-אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל:
וַיִּדְעַתֶם כִּי-אֲנִי יְהוָה בְּפִתְחִי אֶת-קְבֻרוֹתֵיכֶם וּבְהֵעֵלְתִי אֶתְכֶם
מִקְבֻרוֹתֵיכֶם עִמִּי: וְנָתַתִּי רוּחִי בָכֶם וְחַיִּיתֶם וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם
עַל-אֲדַמַּתְכֶם וַיִּדְעַתֶם כִּי אֲנִי יְהוָה דְּבַרְתִּי וַעֲשִׂיתִי נְאֻם-
יְהוָה:

א. (1) המילה "אדמתכם" נזכרת בשני הקטעים שלפניך.

הסבר את ההבטחות הניתנות בנוגע לאדמה בכל אחד מהקטעים. בסס את

דבריך על הכתוב. (4 נקודות)

(2) בקטע שלפניך ירמיהו מזכיר שתי מעצמות גדולות ששלטו בתקופתו.

כיצד הוא מנחה את העם לנהוג כלפי כל אחת מהמעצמות? (4 נקודות)

ב. יש הטוענים שחזונו של יחזקאל תרם לגיבושה המאוחר של האמונה בתחיית המתים.

מה בחזון יכול לתרום לגיבוש אמונה כזו? בסס את דבריך על הכתוב בקטע שלפניך

מיחזקאל. (6 נקודות)

12. קרא תהלים, קכ"ו; נחמיה, א'.

תהלים, קכ"ו

א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת בְּשׁוּב ה' אֶת־שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ כְּחֻלְמִים: אִזּוֹ
 יִמְלֵא שְׁחֹק פִּינוֹ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה אִזּוֹ יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל ה':
 ג לַעֲשׂוֹת עִם־אֱלֹהִים: הַגְּדִיל ה': לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הָיִינוּ שְׂמֵחִים:
 ד שׁוּבָה ה': אֶת־שְׁבוֹתֵנוּ בְּאִפְיָקִים בְּנִגְבִּי: הַזְרְעִים בְּדַמְעָה שְׁבִיתָנוּ
 ו בְּרִנָּה יִקְצְרוּ: הַלֹּךְ יִלֵּךְ וּבִכְהָ נִשָּׂא מִשְׁדֵּי־הַזֶּרַע בְּאִיבָא
 בְּרִנָּה נִשָּׂא אֶלְמֵתָיו:

נחמיה, א'

א דַּבְרֵי נְחֻמְיָה בְּרֻחַ־חֲבִלָּה וַיְהִי בַחֲדָשׁ
 ב כְּסָלוֹ שְׁנַת עֶשְׂרִים וָאֵנִי הָיִיתִי בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה: וַיָּבֵא חֲנָנִי
 ג אֶחָד מֵאֲחָי הוּא וְאֲנָשִׁים מִיְּהוּדָה וְאֲשָׁאֵלֶם עַל־הַיְּהוּדִים
 ד הַפְּלִיטָה אֲשֶׁר־נִשְׂאָרוּ מִן־הַשְּׁבִי וְעַל־יְרוּשָׁלַם: וַיֹּאמְרוּ לִי
 ה הַנִּשְׂאָרִים אֲשֶׁר נִשְׂאָרוּ מִן־הַשְּׁבִי שָׁם בְּמַדִּינָה בְרָעָה גְדֹלָה
 וּבַחֲרָפָה וְחֹמַת יְרוּשָׁלַם מְפֹרָצָה וְשַׁעֲרֶיהָ נִצְתוּ בְּאֵשׁ: וַיְהִי
 ו כְּשָׁמְעִי אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה יִשְׁבַּתִּי וְאִבְכֶּה וְאֶת־אֲבִלָה
 ז יָמִים וְאֵהִי עִם וּמִתְפַּלֵּל לִפְנֵי אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם: וְאָמַר אֲנִי
 ח ה': אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם הָאֵל הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא שְׂמַר הַבְּרִית וְחָסֵד
 ט לְאֲהָבָיו וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָיו: תְּהִי נָא אוֹנֵךְ קִשְׁבַת וְעֵינֶיךָ
 י פְתוּחוֹת לִשְׁמַע אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ אֲשֶׁר אֲנִי מִתְפַּלֵּל
 יא לְפָנֶיךָ הַיּוֹם יוֹמָם וְלַיְלָה עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ וּמִתּוֹדָה
 יב עַל־חַטָּאוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חָטְאוּ לָךְ וָאֲנִי וּבֵית־אֲבִי
 יג חָטְאוּ: חֲבַל חֲבַלְנוּ לָךְ וְלֹא־שָׁמְרָנוּ אֶת־הַמִּצְוֹת וְאֶת־
 יד הַחֻקִּים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוִּית אֶת־מֹשֶׁה עַבְדְּךָ:

(שים לב: המשך הפרק מנחמיה וסעיפי השאלה בעמוד הבא.)

זָכַרְתִּי
 נָא אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוִּית אֶת־מֹשֶׁה עַבְדְּךָ לֵאמֹר אַתֶּם
 תִּמְעְלוּ אֵנִי אֶפְיֵן אֶתְכֶם בְּעַמִּים: וּשְׁבַתֶם אֵלַי וּשְׁמַרְתֶּם
 מִצְוֹתַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם אִם־יְהִיֶה נִדְחַכְכֶם בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם
 מִשָּׁם אֶקְבְּצֶם וְהִבִּיאֹתִים אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר בְּחָרְתִּי לְשֹׁבֵן
 אֶת־שְׁמִי שָׁם: וְהֵם עַבְדֶּיךָ וְעַמְּךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ בְּכַחַךְ הַגָּדוֹל
 וּבְיָדְךָ הַחֹזֶק: אֲנִי אֲדַנֶּי תְהִי נָא אוֹנֶךָ־קִשְׁבַת אֶל־תְּפִלַּת
 עַבְדְּךָ וְאֶל־תְּפִלַּת עַבְדֶּיךָ הַחֹפְצִים לִירְאָה אֶת־שִׁמְךָ
 וְהִצְלִיחָה־נָא לְעַבְדְּךָ הַיּוֹם וּתְנֶהוּ לְרַחֲמִים לִפְנֵי הָאִישׁ
 הַזֶּה וְאֲנִי הֵייתִי מִשְׁקָה לְמַלְךָ:

- א. קרא נחמיה, א', 4-1.
- מה הם הדברים ששמע נחמיה מאנשי יהודה, ומהי תגובתו עליהם? (4 נקודות)
- ב. (1) בשני הקטעים שלפניך מופנית אל אלוהים תפילה באותו עניין בעבור העם.
 על מה נסבה התפילה בכל קטע? הסבר ובסס את דבריך על הכתוב.
 (7 נקודות)
- (2) בתפילת נחמיה יש גם תפילה אישית.
 הבא מהתפילה בקשה אישית של נחמיה, והסבר אותה. (3 נקודות)

נושא בחירה: "אדם וגורלו בספרות החכמה"

ענה על אחת מהשאלות 13-14.

13. קרא איוב, ז', 11-19, ח', 1-7.

איוב, ז', 11-19

- א גִּסְאֵנִי לֹא אֲחַשֵׁךְ פִּי אֲדַבֶּרֶה בְּצַר
  - ב רוּחִי אֲשִׁיחָה בְּמַר נַפְשִׁי: הִיִּם־אֲנִי אֲסַתְנִין כִּי־תָשִׁים עָלַי
  - ג מִשְׁמַר: כִּי־אֲמַרְתִּי תִנְחַמְנִי עַד־שִׁי יֵשֶׁא בְּשִׁיחִי מִשְׁכְּבִי:
  - ד וְחַתְתֵּנִי בַחֲלָמוֹת וּמְחֹזְיוֹנוֹת תִּבְעַתְנִי: וְתִבְחַר מִחֲנֹק נַפְשִׁי מוֹת
  - ה מִעֲצָמוֹתִי: מֵאֲסֹתִי לֹא־לְעֹלָם אֲחִיָּה חֹדֶל מִמֶּנִּי כִי־הִבֵּל יָמֵי:
  - ו מִה־אֲנוּשׁ כִּי תִגְדְּלֵנִי וְכִי־תִשִׁית אֵלָיִו לְבֶכֶךְ: וְתִפְקַדְנִי לְבִקְרִים
  - ז לְדַגְעִים תִּבְחַנְנֵנִי: כִּמּוֹה לֹא־תִשְׁעָה מִמֶּנִּי לֹא־תִרְפְּנִי עַד־בְּלִעֵי
- רְקִי:

איוב, ח', 1-7

- א וַיַּעַן
- ב בְּלִדְדֵי הַשּׁוֹחִי וַיֹּאמֶר: עַד־אֵן תִּמְלֹל־אֱלֹהִים וְרוּחַ כְּבִיד אֲמַר־י
- ג פִּיךָ: הֲאֵל יַעֲוֶת מִשְׁפַּט וְאִם־שָׂדֵי יַעֲוֶת־צֶדֶק: אִם־בְּנִיךָ חָטְאוּ
- ד לוֹ וַיִּשְׁלַחֶם בְּיַד־פְּשָׁעִים: אִם־אַתָּה תִּשְׁחַד אֶל־אֵל וְאֶל־שָׂדֵי
- ה תִּתְחַנֵּן: אִם־זֶךְ וַיִּשָּׂר אֶתָּה כִּי־עַתָּה יַעֲיֵר עֲלֶיךָ וְשִׁלֵּם נוֹת
- ו עֲדָרְךָ: וְהִיָּה רֵאשִׁיתְךָ מִצַּעַר וְאַחֲרֵיתְךָ יִשְׁגָּה מְאֹד:

א. קרא איוב, ז', 12 וגם בראשית, א', 21.

יש הטוענים שבשני הפסוקים יש התייחסות למיתוס קדום. מהו המיתוס הנזכר בשני הכתובים, ומהו ההבדל ביחס של כל אחד מהם למיתוס? (4 נקודות)

ב. קרא איוב, ז', 13-19; ח', 1-7.

(1) לדברי איוב בפרק ז', האל מעניק לו תשומת לב מוגזמת.

במה באה תשומת לב זו לידי ביטוי?

בסס את דבריך על שתי דוגמאות. (6 נקודות)

(2) בלדד בדבריו בפרק ח' אינו עונה ישירות על טענות איוב בפרק ז', אלא מציג את

תפיסתו הדתית החד־משמעית.

הסבר את התפיסה הדתית־אמונית של בלדד, ובסס אותה על דוגמה מאיוב, ח',

7-1 (4 נקודות)

קהלת, א', 11-1

א דברי קהלת בן־דוד מלך בירושלם: הבל הבלים אמר
 ג קהלת הבל הבלים הבל: מה־יתרון לאדם בכל־עמלו
 ד שיעמול תחת השמש: דור הלך ודור בא והארץ לעולם
 ה עמדת: ודור השמש ובא השמש ואל־מקומו שואף ודור
 ו הוא שם: הולך אל־דרום וסובב אל־צפון סובב וסבב הולך
 ז הרוח ועל־סביבתיו שב הרוח: כל־הנחלים הלכים אל־
 ח הים והים איננו מלא אל־מקום שהנחלים הלכים שם הם
 ט שבים ללכת: כל־הדברים יגיעים לא־יוכל איש לדבר לא־
 י תשבע עין לדאות ולא־תמלא און משמע: מה־שהיה הוא
 י שיהיה ומה־שנעשה הוא שיעשה ואין פל־חדש תחת
 יא השמש: יש דבר שיאמר רא־היה חדש הוא כבר היה לעלמים
 יב אשר היה מלפננו: אין זכרון לדאשנים וגם לאחרנים שיהיו
 לא־יהיה להם זכרון עם שיהיו לאחרנה:

(שים לב: קטע נוסף וסעיפי השאלה בעמוד הבא.)

קהלת, ג', 9-1

לְכָל זְמַן וְעַת לְכָל-חֶפְזָן תַּחַת הַשָּׁמַיִם:	א
וְעַת לַמּוֹת	ב עַת לְלֵדָת
וְעַת לְעִקּוֹד נָטוּעַ:	ג עַת לְטֵעַת
וְעַת לְרְפוּאָה	ד עַת לְהַרְוֵג
וְעַת לְבָנוֹת:	ה עַת לְפָרוֹץ
וְעַת לְשִׁחּוֹק	ו עַת לְבָנוֹת
וְעַת רְקוֹד:	ז עַת סָפוֹד
וְעַת כְּנוּס אַבְנִים	ח עַת לְהַשְׁלִיךְ אַבְנִים
וְעַת לְרַחֵק מִחֶפֶק:	ט עַת לְחַבּוֹק
וְעַת לְאַבֵּד	י עַת לְבַקֵּשׁ
וְעַת לְהַשְׁלִיךְ:	יא עַת לְשָׁמוֹד
וְעַת לְתַפּוֹד	יב עַת לְקָרוֹעַ
וְעַת לְדַבֵּר:	יג עַת לְחִשּׁוֹת
וְעַת לְשִׁנְאָה	יד עַת לְאַהֲבָה
וְעַת שְׁלוֹם:	טו עַת מִלְחָמָה
	טז מִהַיִּתְרוֹן הָעוֹשֶׂה בְּאִשֶּׁר הוּא עֹמֵל:

א. קרא קהלת, א', 9-5.

על פי הקטע, כיצד מתאר קהלת את דרך ההתנהלות של הטבע? הסבר, ובסס את דבריך על שתי דוגמאות מן הקטע. (6 נקודות)

ב. בקהלת, א', 3 נאמר: "מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמל תחת השמש",

ובקהלת, ג', 9 נאמר: "מה יתרון העושה באשר הוא עמלו".

מה מביא את קהלת למסקנה זו בכל אחד מהקטעים?

בסס את דבריך על שני הקטעים שלפניך. (8 נקודות)

נושא בחירה: "חיי הפרט והכלל בראי השירה"

ענה על אחת מהשאלות 15-16.

15. קרא שיר השירים, ב', 4-7; ח', 1-4.

שיר השירים, ב', 4-7

ה
א
ב
ג
ד
ה
ו
ז
ח
ט
י
יא
יב
יג
יד
טו
טז
יז
יח
יט
כ
כא
כב
כג
כד
כה
כו
כז
כח
כט
ל
לא
לב
לג
לד
לה
לו
לז
לח
לט
מ
מא
מב
מג
מד
מה
מו
מז
מח
מט
נ
נא
נב
נג
נד
נה
נו
נז
נח
נט
ס
סא
סב
סג
סד
סה
סו
סז
סח
סט
ע
עא
עב
עג
עד
עה
עו
עז
עח
עט
פ
פא
פב
פג
פד
פה
פו
פז
פח
פט
צ
צא
צב
צג
צד
צה
צו
צז
צח
צט
ק
קא
קב
קג
קד
קה
קו
קז
קח
קט
ר
רא
רב
רג
רד
רה
רו
רז
רח
רט
ש
שא
שב
שג
שד
שה
שו
שז
שח
שט
ת
תא
תב
תג
תד
תה
תו
תז
תח
תט
י
יא
יב
יג
יד
יז
יח
יט
כ
כא
כב
כג
כד
כה
כו
כז
כח
כט
ל
לא
לב
לג
לד
לה
לו
לז
לח
לט
מ
מא
מב
מג
מד
מה
מו
מז
מח
מט
נ
נא
נב
נג
נד
נה
נו
נז
נח
נט
ס
סא
סב
סג
סד
סה
סו
סז
סח
סט
ע
עא
עב
עג
עד
עה
עו
עז
עח
עט
פ
פא
פב
פג
פד
פה
פו
פז
פח
פט
צ
צא
צב
צג
צד
צה
צו
צז
צח
צט
ק
קא
קב
קג
קד
קה
קו
קז
קח
קט
ר
רא
רב
רג
רד
רה
רו
רז
רח
רט
ש
שא
שב
שג
שד
שה
שו
שז
שח
שט
ת
תא
תב
תג
תד
תה
תו
תז
תח
תט

שיר השירים, ח', 1-4

א
ב
ג
ד
ה
ו
ז
ח
ט
י
יא
יב
יג
יד
טו
טז
יז
יח
יט
כ
כא
כב
כג
כד
כה
כו
כז
כח
כט
ל
לא
לב
לג
לד
לה
לו
לז
לח
לט
מ
מא
מב
מג
מד
מה
מו
מז
מח
מט
נ
נא
נב
נג
נד
נה
נו
נז
נח
נט
ס
סא
סב
סג
סד
סה
סו
סז
סח
סט
ע
עא
עב
עג
עד
עה
עו
עז
עח
עט
פ
פא
פב
פג
פד
פה
פו
פז
פח
פט
צ
צא
צב
צג
צד
צה
צו
צז
צח
צט
ק
קא
קב
קג
קד
קה
קו
קז
קח
קט
ר
רא
רב
רג
רד
רה
רו
רז
רח
רט
ש
שא
שב
שג
שד
שה
שו
שז
שח
שט
ת
תא
תב
תג
תד
תה
תו
תז
תח
תט

א. בשני הקטעים שלפניך נזכר יין.

בשיר השירים, ב', 4 נאמר: "הביאני אל בית היין ודגלו עלי אהבה",

ובשיר השירים, ח', 2 נאמר: "אשקך מיין הרקח מעסיס רמני".

(1) הסבר את שני הפסוקים על פי פשוטם. (4 נקודות)

(2) קרא גם את דברי המדרש שלפניך לשיר השירים, ב', 4:

"ומהו הביאני אל בית היין? אמרה כנסת ישראל הביאני הקב"ה למרתף גדול של יין

— זה סיני. ונתן לי שם דגלי — תורה ומצוות ומעשים טובים, ובאהבה גדולה קיבלתי

אותם." (שיר השירים רבה, פרשה ב)

כיצד המדרש דורש את משמעות הפסוק, ובמה שיטת פירוש על פי המדרש שונה

משיטת פירוש על פי פשט הכתוב? (4 נקודות)

ב. קרא שיר השירים, ח', 1.

בפסוק זה הרעיה מביעה משאלה.

מהי המשאלה, ומה אפשר ללמוד ממנה על ההתנהגות החברתית המצופה מן הנערה?

(6 נקודות)

16. קרא תהלים, קכ"א; איכה, ה', 19-22.

תהלים, קכ"א

א שִׁיר לְמַעְלוֹת אֲשֶׁר עֵינֵי אֱלֹהִים מֵאֵין יָבֵא עֲזָרִי: עֲזָרִי
 ב מֵעַם: הִיא עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: אֲלֵי־יָתֵן לְמוֹט רַגְלֶךָ אֱלֹהֵינוּ
 ג שְׁמֹרֶךָ: הִנֵּה לֹא־יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: הִיא שְׁמֹרֶךָ
 ד הִיא צִלְּךָ עַל־יַד יְמִינֶךָ: יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא־יַכְּכָה וְיָרַח בַּלַּיְלָה:
 הִיא שְׁמֹרֶךָ מִכָּל־דָּע יִשְׁמֹר אֶת־נַפְשְׁךָ: הִיא יִשְׁמֹר־צִאתְךָ
 וּבֹאֲךָ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:

איכה, ה', 19-22

אֲתָה יט
 ב הִיא לְעוֹלָם תֵּשֵׁב בְּסֶאֱךָ לְדוֹר וָדוֹר: לִמָּה לְנֹצַח תִּשְׁכַּחֲנוּ
 כא תַּעֲזֹבֵנוּ לְאֶרֶץ יָמִים: הִיא הִשִּׁיבֵנוּ וְאֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה חֲדָשׁ
 כב יָמֵינוּ בְּקִדְּם: כִּי אִסְמָאִם מֵאִסְתָּנוּ קִצְפַּת עֲלֵינוּ עַד־מָאֹד:
 הִיא הִשִּׁיבֵנוּ וְנָשׁוּבָה חֲדָשׁ יָמֵינוּ בְּקִדְּם

א. בשני הקטעים שלפניך המתפללים מהללים את ה', ורק לאחר מכן הם שוטחים את בקשותיהם לפניו.

מהו ההלל ומהי הבקשה בכל אחד מן הקטעים? בסס את דבריך על הכתוב.

(8 נקודות)

ב. קרא איכה, ה', 21-22.

בסיומו של ספר איכה, בפרק ה', 21-22, יש תופעה הקשורה בהתגבשות נוסח המסורה.

מהי התופעה, ומהי הסיבה לתופעה זו? (6 נקודות)

נושא בחירה: "חוק וחברה במקרא"

ענה על אחת מהשאלות 17-18.

17. קרא שמות, כ"ב, 24-26; חוק חמורבי 241.

שמות, כ"ב, 24-26

טד אִסְכָּסֶף וְתִלְוָה אֶת־עַמִּי אֶת־הָעָנִי עִמָּךְ לֹא־תִהְיֶה לוֹ כְּנִשָּׂה
 טה לֹא־תִשְׁיָמוּן עָלָיו נֶשֶׁךְ: אִסְחָבֵל תַּחֲבֵל שְׁלֵמַת רֵעֶךָ עַד־
 טו בֵּא הַשֶּׁמֶשׁ תִּשְׁיָבְנוּ לוֹ: כִּי הוּא כֹסוּתָהּ לְבִדָּה הוּא שְׁמֵלָתוֹ
 לְעָדוֹ כִּמְהָ יִשְׁכַּב וְהָיָה כִּי־יִצְעַק אֵלַי וְשָׁמַעְתִּי כִּי־חָנּוּן
 אֲנִי:

חוק חמורבי 241

כי יחבל איש [המלווה] שור [של בעל חוב] – $\frac{1}{3}$ מנה כסף ישקול [המלווה לבעל השור].

א. קרא שמות, כ"ב, 24.

(1) על פי הכתוב, ציין שני איסורים המוטלים על המלווה, והסבר אותם.

(4 נקודות)

(2) מהי מטרת האיסורים (שציינת בסעיף א)? (3 נקודות)

ב. קרא גם את חוק חמורבי 241 שלפניך.

הן בחוק בספר שמות והן בחוק חמורבי 241 יש ציווי בנוגע ללקיחת עירבון

מבעל החוב.

(1) הסבר על פי הקטע בשמות את הציווי הזה ואת הנימוק לו. (4 נקודות)

(2) בחוק חמורבי אין נימוק לציווי להטיל קנס (של $\frac{1}{3}$ מנה) על המלווה

שלקח כעירבון את השור של בעל החוב. מה יכול להיות הנימוק לציווי זה?

(3 נקודות)

18. קרא דברים, ט"ו, 18-12; ירמיה, ל"ד, 13-16.

דברים, ט"ו, 18-12

כִּי־יִמְכַר
 לְךָ אֶחִיךָ הָעֶבְרִי אוֹ הָעֶבְרִיָּה וְעַבְדְּךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבִשְׁנֵה הַשְּׁבִיעִית
 תִּשְׁלַחְנוּ חֲפְשֵׁי מַעֲמֶךָ: וְכִי־תִשְׁלַחְנוּ חֲפְשֵׁי מַעֲמֶךָ לֹא תִשְׁלַחְנוּ
 רִיקָם: הָעֲנִיִּק תִּעֲנִיֵּק לוֹ מִצֵּאֲנֶךָ וּמִגִּרְנֶךָ וּמִקֶּבֶךָ אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ
 ה' אֱלֹהֶיךָ תִתְּנֶה־לוֹ: וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
 וַיִּפְדֶּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ עַל־כֵּן אֲנִכִּי מִצֹּרְךָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה הַיּוֹם:
 וְהָיָה כִּי־יֹאמֶר אֵלֶיךָ לֹא אֵצֵא מֵעֲמֶךָ כִּי אֶהְבֶּךָ וְאֶת־בֵּיתְךָ
 כִּי־טוֹב לוֹ עִמָּךְ: וְלָקַחְתָּ אֶת־הַמְרָצֵעַ וְנָתַתָּהּ בְּאָזְנוֹ וּבִדְלַת
 וְהָיָה לְךָ עֶבֶד עוֹלָם וְאִךָ לֹא־מִתְּךָ תִּעֲשֶׂה־כֵּן: לֹא־יִקְשֶׁה בְּעֵינֶיךָ
 בְּשַׁלַּחְךָ אֹתוֹ חֲפְשֵׁי מַעֲמֶךָ כִּי מִשְׁנֵה שָׂבַר שָׂכִיר עַבְדְּךָ שֵׁשׁ
 שָׁנִים וּבֵרַכְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה:

ירמיה, ל"ד, 16-13

כֹּה־אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִכִּי
 בְרַתִּי בְרִית אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם בַּיּוֹם הַזֶּה הוֹצֵאִי אֹתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
 מִבֵּית עֲבָדִים לֵאמֹר: מִקֵּץ שֶׁבַע שָׁנִים תִּשְׁלַחוּ אִישׁ אֶת־
 אֶחָיו הָעֶבְרִי אֲשֶׁר־יִמְכַר לְךָ וְעַבְדְּךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וְשַׁלַּחְתוּ חֲפְשֵׁי
 מַעֲמֶךָ וְלֹא־שָׁמְעוּ אֲבוֹתֵיכֶם אֵלַי וְלֹא הִטּוּ אֶת־אָזְנָם: וְתִשְׁבוּ
 אַתֶּם הַיּוֹם וְתַעֲשׂוּ אֶת־הַיִּשָּׁר בְּעֵינֵי לְקַרְא דְדוֹר אִישׁ לִדְעָהוּ
 וְתִזְכְּרוּ בְרִית לִפְנֵי בְּפִית אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמִי עָלָיו: וְתִשְׁבוּ
 וְתַחַלְלוּ אֶת־שְׁמִי וְתִשְׁבוּ אִישׁ אֶת־עַבְדּוֹ וְאִישׁ אֶת־שִׁפְחָתוֹ
 אֲשֶׁר־שַׁלַּחְתֶּם חֲפְשִׁים לִנְפְשָׁם וְתִכַּבְּשׂוּ אֹתָם לִהְיוֹת לָכֶם
 לְעֲבָדִים וּלְשִׁפְחוֹת:

א. קרא דברים, ט"ו, 15-12.

(1) על פי פסוקים אלה, מה הם שני הצווים שהחוק מצווה על האדון של העבד או האמה העבריים? (4 נקודות)

(2) מהי המטרה של כל אחד מציוויים אלה? - (4 נקודות)

ב. קרא ירמיה, ל"ד, 16-13.

יש הטוענים שהדברים בקטע שלפניך מירמיה נסמכים על החוק שבדברים, ט"ו, 18-12.

לפי טענה זו, מהי ההאשמה שמואשם בה העם? (6 נקודות)

/המשך בעמוד 25/

נושא בחירה: "המאבק לחברה מוסרית - ערך מרכזי בנבואה"

ענה על אחת מהשאלות 19-20.

19. קרא עמוס, ו', 7-1; ח', 8-4.

עמוס, ו', 7-1

א הוֹי הַשְּׂאֲנַנִּים בְּצִיּוֹן וְהַבֹּטְחִים
 ב הַהַר שְׁמֵרוֹן נִקְבְּלוּ רֵאשִׁית הַגּוֹיִם וּבָאוּ לָהֶם בַּיִת יִשְׂרָאֵל:
 ג עָבְרוּ כְּלָנֶה וּרְאוּ וּלְכוּ מִשֶּׁם חֲמַת רַבָּה וּרְדוּ גַת-פְּלִשְׁתִּים
 ד הַטּוֹבִים מִן-הַמְּמַלְכוֹת הָאֵלֶּה אִס-רֵב גְּבוּלָם מִגְּבֻלְכֶם:
 ה הַמְּנַדִּים לְיוֹם רַע וְתִגְשׁוּן שַׁבַּת חָמָס: הַשֹּׁכְבִים עַל-מִטּוֹת
 ו שֵׁן וְסֹרְחִים עַל-עַרְשׂוֹתָם וְאֹכְלִים כָּדִים מִצֶּאֱן וְעֹגְלִים מִתּוֹךְ
 ז מִרְבֵּק: הַפְּרֹטִים עַל-פִּי הַנֶּבֶל כְּדוֹיֵד חֲשָׁבוּ לָהֶם כְּלֵי-שִׁיר:
 ח הַשֹּׁתִים בְּמִזְרְקֵי יַיִן וְרֵאשִׁית שְׂמָנִים יִמְשְׁחוּ וְלֹא נָחְלוּ עַל-
 ט שֶׁבֶר יוֹסֵף: לָכֵן עַתָּה יִגְלוּ בְּרֵאשִׁי גְלִים וְסָר מִרְזַח סְרוּחִים:

עמוס, ח', 4-8

ד שְׁמַעוּ זֹאת הַשְּׂאֵפִים
 ה אֲבִיוֹן וְלִשְׁבִּית עֲנוּי-אָרֶץ: לֵאמֹר מִתִּי יַעֲבֹר הַחֹדֶשׁ וְנִשְׁבִּירָה
 ו שֶׁבֶר וְהַשֶּׁבֶת וְנִפְתַּח-הַבַּר לְהַקְטִין אִיפֹה וּלְהַגְדִּיל שָׁקֶל
 ז וְלַעֲוֹת מְאֹד מִרְמָה: לַקְּנוֹת בַּכֶּסֶף דָּלִים וְאֲבִיוֹן בַּעֲבוּר
 ח נַעֲלִים וּמִפֶּל בַּר נִשְׁבִּיר: נִשְׁבַּע ה' בְּגִאוֹן יַעֲקֹב אִס-אֶשְׁבַּח
 ט לַנֶּצַח כָּל-מַעֲשֵׂיהֶם: הֵעַל זֹאת לֹא-תִדְגַן הָאָרֶץ וְאֵבֶל
 י כָּל-יֹשֵׁב בָּהּ וְעַלְתָּה כָּאֵר כְּלָה וְנִגְרַשָּׁה וְנִשְׁקָה כִּיאֹר
 יא מִצָּרִים:

א. בשני הקטעים הנביא משמוע ביקורת מוסרית-חברתית נגד עשירי העם.

הבא מכל קטע שתי דוגמאות לביקורת כזאת, והסבר כל אחת מהן (סך הכול - ארבע דוגמאות). (6 נקודות)

ב. (1) קרא עמוס, ח', 8 וגם עמוס, א', 1.

בשני הפסוקים נזכרת תופעת טבע. מהי? (2 נקודות)

(2) המילים "העל זאת" (עמוס, ח', 8) קושרות בין פסוקים 4-6 ובין פסוק 8.

הסבר את הקשר בין הפסוקים, ובסס אותו על הכתוב. (6 נקודות)

20. קרא יחזקאל, כ"ב, 31-23; ל"ד, 10-1.

יחזקאל, כ"ב, 31-23

וַיְהִי דְבַר-ה' אֵלַי לֵאמֹר: בֶּן-אָדָם
אָמַר-לֵה אֶת אֶרֶץ לֹא מִטְהַרָה הִיא לֹא גִשְׁמָה בַּיּוֹם זֶעַם:
קָשָׁר נְבִיאִיהָ בְּתוֹכָהּ כְּאֲדֹנָי שׁוֹאֵג טָרֵף טָרֵף נֶפֶשׁ אֲכָלוּ חֶסֶן
וַיִּקַּר יִקְחוּ אֶל־מִגְוֹתֶיהָ הִרְבּוּ בְּתוֹכָהּ: כְּהִנֵּה חֲמָסוֹ תוֹרַתִּי
וַיַּחַלְלוּ קִדְשִׁי בְּיַד קִדְשׁ לַחֹל לֹא הִבְדִּילוּ וּבֵין הַטְּמֵא לַטְּהוֹר
לֹא הוֹדִיעוּ וּמִשְׁבַּתוֹתַי הֶעֱלִימוּ עֵינֵיהֶם וְאָחַל בְּתוֹכֶם: שְׂרִיָּה
בְּקִרְבָּהּ כְּזָאִבִים טֹרְפֵי טָרֵף לִשְׂפָךְ-דָּם לֹאבֵד נַפְשׁוֹת לְמַעַן
בַּצֵּעַ בַּצֵּעַ: וּנְבִיאִיהָ טָחוּ לָהֶם תִּפְלֵ חוּזִים שׁוֹאֵ וּקְסָמִים לָהֶם
כִּזְבֵּ אֲמָרִים כִּהֵ אָמַר אֲדֹנָי ה' וְה' לֹא דָבָר: עִם הָאָרֶץ
עֲשָׂקוּ עֲשָׂקוּ וּגְזָלוּ גֹזֵל וְעַנִּי וְאֲבִיוֹן הוֹנוּ וְאֶת-הַגֵּר עֲשָׂקוּ
בְּלֹא מִשְׁפָּט: וְאֲבָקַשׁ מֵהֶם אִישׁ גִּדְד־גִּדְרֹ וְעַמִּד בַּפֶּרֶץ
לִפְנֵי בַעַד הָאָרֶץ לְבַלְתִּי שַׁחֲתָהּ וְלֹא מֵצֵאתִי: וְאֲשַׁפֵּךְ עֲלֵיהֶם
זַעַמִּי בְּאֵשׁ עֲבַרְתִּי כְּלִיתִים דְּרַפָּס בְּרֹאשׁם נָתַתִּי נֹאם אֲדֹנָי
ה':

(שים לב: קטע נוסף וסעיפי השאלה בעמוד הבא.)

וַיְהִי דְבַר־
 ה' אֵלַי לֵאמֹר: בֶּן־אָדָם הִנְבֵּא עַל־רֹעֵי יִשְׂרָאֵל הַנְּבֵא
 וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם לְרֹעִים כֹּה־אָמַר וְאֲדַנִּי ה' הוּא רֹעֵי יִשְׂרָאֵל
 אֲשֶׁר הָיוּ רֹעִים אוֹתָם הֲלוֹא הֵצֵאן יָדְעוּ הָרֹעִים: אֶת־הַחֶלֶב
 תֹּאכְלוּ וְאֶת־הַצֶּמֶר תִּלְבְּשׁוּ הַבְּרִיאָה תִּזְבְּחוּ הֵצֵאן לֹא תִרְעוּ:
 אֶת־הַנְּחֹלֹת לֹא תִזְקְתֶם וְאֶת־הַחֹלֶה לֹא תִדְפְּאוּתֶם וְלֹגְשֵׁפֶרֶת
 לֹא חִבַּשְׁתֶּם וְאֶת־הַנְּדָחַת לֹא הִשְׁבַּתֶם וְאֶת־הָאֲבֵדֹת לֹא
 בִקְשַׁתֶּם וּבַחֲזֹקָה רִדִיתֶם אֹתָם וּבַפֶּרֶךְ: וּתְפוּצִינָה מִבְּלֵי רֵעָה
 וּתְהַיִּינָה לֹאכְלָה לְכָל־חַיִּית הַשָּׂדֶה וּתְפוּצִינָה: יִשְׁגוּ צֹאנִי בְּכָל־
 הַהָרִים וְעַל כָּל־גְּבֵעָה רִמְהוּ וְעַל כָּל־פְּנֵי הָאָרֶץ נִפְצוּ צֹאנִי וְאִין
 דֹּרֵשׁ וְאִין מִבְּקֵשׁ: לִכֵּן רֹעִים שָׁמְעוּ אֶת־דְּבַר ה': חִידָנִי
 נָאִם וְאֲדַנִּי ה' אִם־לֹא יַעַן הָיִיתִי צֹאנִי וְלִבִּי וּתְהַיִּינָה צֹאנִי
 לֹאכְלָה לְכָל־חַיִּית הַשָּׂדֶה מֵאִין רֵעָה וְלֹא־דֹרֵשׁ רֹעֵי אֶת־צֹאנִי
 וְיָדְעוּ הָרֹעִים אוֹתָם וְאֶת־צֹאנִי לֹא רָעוּ: לִכֵּן הָרֹעִים שָׁמְעוּ
 דְּבַר־ה': כֹּה־אָמַר אֲדַנִּי ה' הִנְנִי אֶל־
 הָרֹעִים וְדֹרְשֵׁי אֶת־צֹאנִי מִיָּדָם וְהִשְׁבַּתִּים מִרְעוֹת צֹאן וְלֹא־
 יָרְעוּ עוֹד הָרֹעִים אוֹתָם וְהִצַּלְתִּי צֹאנִי מִפִּיהֶם וְלֹא־תְהִיִּין לָהֶם
 לֹאכְלָה:

א. בשני הקטעים שלפניך הנביא מאשים את המנהיגים בהאשמות שונות.

ציין שלוש מקבוצות המנהיגים הנזכרות בקטעים: שתיים מיחזקאל, כ"ב, 23-31 ואחת מפרק ל"ד, 10-1. ציין האשמה אחת כלפי כל קבוצה (סה"כ – שלוש האשמות). (8 נקודות)

ב. קרא יחזקאל, ל"ד, 10-1. יש הטוענים שלמרות נבואות התוכחה והפורענות המופנות כלפי המנהיגים, הנבואה בקטע היא גם נבואת נחמה לגולים. הסבר טענה זו, ובסס אותה על הכתוב. (6 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
 אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך